

SZENT CECÍLIA (3. sz.) római vértanú

A személye körüli történetkritikai viták ellenére a nyugati egyház egyik legismertebb szentje. Neve a szentmise római kánonjába is bekerült. Passiója szerint Cecília Rómában keresztényként nőtt föl az előkelő pogány Caecilius családban. Kora ifjúságában Jézussal jegyezte el magát, **szüzességet fogadott**, ám szülei egy Valerianus nevű ifjúhoz kényszerítették. Cecília házasságkötésük estéjén közölte vele, hogy szüzességet fogadott és egy angyal őrzi. Az ifjú férj látni akarta az angyalt, mire azt a választ kapta, hogy ha megkeresztelkedik, látni fogja. Valerianus jólelkű volt, és kíváncsi Cecília titokzatos jegyesére. Megkereste a Severus Alexander

császár keresztényüldözései miatt rejtőzködő **I. Orbán pápát**, akinek tanítványa lett és **megkeresztelkedett**. Hazatérve meglátta felesége őrangyalát, aki liliomból és vérvörös rózsából – a szüzesség és a vértanúság jeleiből – font koszorút helyezett mindkettőjük fejére. Ezután Cecília megkérdezte Valerianust, mit kívánna a leginkább. Ő testvérének, Tiburtiusnak a megtérését kérte. Cecília Tiburtiust is megnyerte a hitnek, és a gögös római ifjú megtért az addig annyira megvetett keresztények közé. A megtérés után hamarosan a keresztút következett a két testvér számára. Elvállalták a vértanúk eltemetésének szolgálatát az egyházban – megadták a végső tisztességet azoknak a keresztényeknek, akiket Turcius Amalchius prefektus idejében öltek meg, ezért őket is bevádolták és bíró elé vitték. Mivel megtagadták az előírt áldozati ceremóniát: egy Maximus Cornicularius nevű tisztnek a lehető leggyorsabban a közelben lévő Jupiter-oltárhoz kellett volna vezetnie őket, hogy áldozzanak az isteneknek, vagy karddal azonnal kivégzik őket. Az eljárás gyorsaságának az volt az oka, hogy a vádlottaknak nagy vagyona volt, melynek késedelem nélkül kellett volna az államra szállnia. Maximus azonban csodálva e fiatalok bátorságát, és szánakozva is rajtuk, magára vállalta a felelősséget és késleltette a kivégzést. Házába vitte őket és mindnyájan ott töltötték az éjszakát. Cecília papok kíséretében megjelent a háznál, hogy Maximust és kíséretét Krisztushoz térítse. Mikor megvirradt, Cecília így bátorította a vértanúságra készülőket: „S most rajta, Krisztus katonái! Tegyétek le a sötétség fegyvereit, és ragadjátok meg a világosság fegyvereit!” A két fiatalember hite láttán azonban a tiszt, Maximus is megtért, és családjával együtt megkeresztelkedett. Maximus, Valerianus és Tiburtius **együtt haltak vértanúhalált**. Cecília a Praetextatus-katakombában temettette el őket. A prefektus Cecíliát is elfogatta, bíró elé állította.

A per folyamán nagy bátorságot tanúsított, és olyan meggyőződéssel védte a hitét, hogy a hallgatóságból **százan megtértek** Krisztushoz. Cecíliát is halálra ítélték, de maga a prefektus is visszariadt a nyilvános kivégzéstől. A saját háza fürdőjébe zárták, hogy a gőzben megfulladjon, de sem a gőz, sem a tűz nem ártott neki, ezért hóhért küldtek hozzá, hogy lefejezze. Három csapás után is életben maradt, és mivel a törvény tiltotta, hogy negyedik csapást mérjenek a lefejezendőre, félholtan hagyta ott a hóhér. Cecília haldokolva, még három napon át buzdította a hívőket; vagyonát elosztotta a szegények között és megkérte a pápát, hogy a házát alakítsa át templommá; még utolsó perceiben is megnyert lelkeket a hitnek. 230. november 22-én halt meg. Orbán pápa temette el a **Callixtus-katakombában**. S ahogyan kérte, valóban templomot építettek a tiszteletére, oda ahol egykor Cecília trasteveri háza állt. I. Pascal pápa 321-ben vitette át a holttestet a katakombából a templomba. A legenda szerint a szűz látomásban maga mutatta meg a pápának, hol van a sírja. Holttestét arannyal átszőtt szövetbe göngyölték, s a vérrel átítatott kendőket a lábához helyezték. Anélkül, hogy a helyzetét megváltoztatták volna, egy márványlapra fektették, és úgy helyezték el a szarkofágban, amelyben átvitték a trasteveri bazilikába. 1559-ben újra felnyitották sírját, és **testét teljesen épen találták**. Ekkor készítette el szobrát **Stefano Maderno**. Az élethű alkotás ma is a szent templomában – **Basilica di Santa Cecilia in Trastevere** – látható, szarkofágja pedig a kriptában, a bazilika altemplomában. Azt a képet, melyet a hívő emberek Cecíliáról magukban hordanak, Maderno márványszobra határozza meg:

mintha mély álmát aludná, úgy fekszik jobb oldalára dőlve a fiatal leányalak, arcát elfedi, karját hosszan kinyújtja. A nyakán három tátongó vágás hirdeti, hogy nem természetes halállal halt meg. Zsolozsmájának antifonáit a passió szavaiból állították össze: „Hangszerek

zenéje közben Cecília egyedül az Úrnak énekelt, mondván: Legyen szeplőtelen a szívem, hogy meg ne szégyenüljek.” A *Cantantibus organis* szavak alapján lett a zenészek, hangszerkészítők és a szent zene védőszentje. A 6. sz. óta ábrázolják a vértanú nők sorában a 15. sz. végétől kis orgonával. A 16. sz. és a barokk képein általában nagy orgonán játszik, énekel vagy más hangszerezen muzsikál, a szentek körében angyali koncertet hallgat. Az ilyen Cecília-ábrázolást nagyon kedvelték a barokk templomok **orgonák fölötti mennyezetképein**. Cecília a középkor vége felé lépett be a Tizennégy Segítő Szent csoportjába. **Attribútumai**: leggyakrabban orgona, lant és rózsák kíséretében jelenítik meg. S olyan zeneszerzők adóznak emlékének, mint Georg Friedrich **Händel**: Szent Cecília napi óda, Henry **Purcell**: Óda Szent Cecília napjára, Charles **Gounod**: Szent Cecília mise, **Liszt** Ferenc: Szent Cecília legendája, továbbá Alessandro **Scarlatti**: Szent Cecília mise és vesperás, Benjamin **Britten**: Himnusz Szent Cecíliához. **Ünnepe**: november 22.